

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

לפני כבוד השופט שמאי בקר

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד יניב זוסמן

נגד

שמחה חסון (עציר)

ע"י ב"כ עו"ד פולינה סורין

הנאשמת

ג ז ר ד ין

כתב האישום, ההסדר, תסקיר שירות המבחן והטיעונים לעונש

1. הנאשמת, שמחה חסון (להלן: חסון, או הנאשמת) הורשעה על פי הודאתה במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן המייחס לה עבירות של גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (שש עבירות), הונאה בכרטיס חיוב לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986 (ארבע עבירות), גניבת כרטיס חיוב לפי סעיף 16 (א) לאותו החוק (שלוש עבירות), גניבה בצוותא חדא לפי סעיף 384 יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין (שלוש עבירות) ובעבירה של תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו לפי סעיף 273 לחוק העונשין.
 2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בחלק הכללי שלו, בין התאריך 12.11.2018 ועד 19.3.2019 ביצעה חסון, יחד עם אחר (להלן: האחר), גניבות של תיקי יד והונאות בכרטיסי חיוב, במספר הזדמנויות.
 3. על פי האישום הראשון, ביום 23.11.2018, גנבה הנאשמת את תיקה של ניצה אברבאיה, ילידת 1947; התיק הגנוב הכיל חמישה כרטיסי אשראי, תעודת זהות, צרור מפתחות, 220 ₪ במזומן, ומסמכים שונים.
- זמן קצר לאחר שגנבה חסון את תיקה של אברבאיה, היא ביצעה ארבע משיכות כספים באמצעות אחד מכרטיסי האשראי הגנובים, בסך כולל של 6,000 ₪.
- האישום השלישי¹ מספר כי ביום 2.1.2019 גנבה חסון את תיקה של ענת גרין, ילידת 1957; בתיקה הגנוב של גרין היו מכשיר טלפון נייד (אייפון 7), ארנק, שני כרטיסי אשראי, שני פנקסי שקים, מפתחות ומסמכים שונים.

הצדדים התייחסו בטיעוניהם לעונש למספרי האישומים המופיעים בכתב האישום המקורי (חלק מן האישומים נמחקו בזה המתוקן); לשם הנוחות, הם יימנו באופן זה גם בגזר הדין, ומכאן ה"דילוג".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

על פי האישום הרביעי, ביום 17.1.2019 גנבה חסון את תיקה של עפרה קוניקוף, ילידת 1953; התיק הגנוב הכיל טלפון נייד (גלקסי 8), ארבעה כרטיסי אשראי "ועוד" (כך כתב האישום).

האישום החמישי מתאר כי ביום 17.1.2019, לאחר ביצוע העבירות נשוא האישום הרביעי, גנבה הנאשמת את תיקה של מרינה פלטקוב, ילידת 1964; בתיקה הגנוב של פלטקוב היו טלפון נייד (גלקסי 5), שלושה שעונים, תכשיטים ואיפור.

על פי המפורט באישום התשיעי, ביום 1.2.2019 גנבה חסון את תיקה של סוניה אברמוביץ, ילידת 1933 (להלן: אברמוביץ); התיק הגנוב הכיל מכשיר טלפון נייד (אייפון), ארנק שבו היו 3,000 ₪ במזומן, כרטיסי אשראי, קופסת כסף עם כדורים, "ועוד".

זמן קצר לאחר שגנבה חסון את תיקה של אברמוביץ, היא ביצעה חמש משיכות כספים באמצעות כרטיסי האשראי הגנובים, בסך כולל של 16,000 ₪.

על פי האמור באישום העשירי, ביום 5.2.2019 גנבה הנאשמת את תיקה של עופרה ברוכיאל, ילידת 1949 (להלן: ברוכיאל); התיק הגנוב הכיל טלפון נייד (אייפון 6) ומספר כרטיסי אשראי.

זמן קצר לאחר שגנבה חסון את תיקה של ברוכיאל, היא משכה כסף מזומן באמצעות כרטיסי האשראי הגנובים, בסך כולל של 12,000 ₪.

האישום האחד-עשר מספר כי ביום 19.3.2019 גנבה הנאשמת את תיקה של יפה אייזיק, ילידת 1943; גניבה זו בוצעה על ידה ביחד עם האחר, שנהג ברכבה למקום ביצוע העבירות (חלק מהדרך), המתין לה, ולאחר ביצוע הגניבה, הסתלקו יחדיו מן המקום.

על פי האישום השנים-עשר, בהמשך לביצוע הגניבה הנ"ל ובאותו היום גנבה חסון ביחד עם אותו האחר את תיקה של שרה רפאל, ילידת 1938; האחר הסיע את הנאשמת אל מקום ביצוע העבירה, המתין לה ברכבה, ולאחר ביצוע העבירה נסעו השניים מהמקום.

האישום השלושה-עשר מתאר כי חסון גנבה, ביחד עם האחר, את תיקה של רחל צחורי, ילידת 1958 (להלן: צחורי); בתיקה של צחורי היו ארבעה כרטיסי אשראי "ועוד".

גם במקרה זה הסיע האחר את הנאשמת למקום ביצוע העבירה, והמתין ברכבה.

זמן קצר לאחר שגנבה הנאשמת את תיקה של צחורי, היא ביצעה שלוש משיכות של כסף מזומן באמצעות כרטיסי האשראי הגנובים, בסך כולל של 10,000 ₪. הנאשמת השתמשה בקוד הסודי שהיה כתוב על פתק בצמוד לכרטיס.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

בעת שחסון ביצעה את משיכות הכספים מכרטיסיה של צחורי, צילם את מעשיה השוטר (העירני והמצוין) ערן אסרף, שעמד מאחוריה; חסון נעצרה על ידי השוטר, וכאשר הוא אחז בה על מנת שלא תימלט, נשכה את ידו בחוזקה.

4. כתב האישום מתאר, בכל אישום בנפרד, את דרך ביצוע הגניבות וההונאות; חסון נעזרה לעיתים בפאה, במשקפיים, ובתיק או בשקית גדולה בהם הטמינה את התיק שגנבה, כך שזה "הועלם" מן העין, על נקלה.

5. כתב האישום מפרט את הפריטים שנתפסו ברשותה וברכבה של חסון בעת מעצרה: פאות, 10,000 ₪ במזומן, מספר זוגות משקפיים, מספר כרטיסי אשראי על שם חלק מן המתלוננות ועוד.

6. ביום 27.11.2019 הציגו הצדדים לבית המשפט הסדר טיעון, לפיו הודתה חסון בעובדותיו של כתב האישום המתוקן, והופנתה לשירות המבחן לעריכת תסקיר בעניינה; לא היתה הסכמה לעניין העונש.

7. הצדדים הסכימו ביניהם, כי השאלה אם טרם ביצע העבירות תרה חסון דווקא אחר קשישים באופן ספציפי, אם לאו, תיוותר "פתוחה" במסגרת כתב האישום המתוקן, והצדדים ישכנעו בענין זה רק במסגרת הטיעונים לעונש, על בסיס עובדות כתב האישום המתוקן; התביעה תטען שבוודאי שכן, ואילו ההגנה תאמר – לא היה ולא נברא.

8. הטיעונים לעונש בעניינה של חסון נדחו פעמים רבות, מסיבות שונות ומשונות (ושלא בעטיה של ההגנה), וענין זה יוזכר ויפורט להלן, בהמשך. בסופו של דבר, הטיעונים לעונש נשמעו ביום 26.4.2020.

תסקיר שירות המבחן

9. ביום 9.1.2020 הוגש תסקיר שירות המבחן בעניינה של חסון; שירות המבחן המליץ לבית המשפט להטיל עליה עונש מאסר בפועל תוך התחשבות בתקופת מעצרה הארוכה, מצבה הפיזי ומאמציה להשתלב בטיפול שיקומי.

10. שירות המבחן כתב בתסקירו כי היכרותו עם חסון היא מעמיקה וארוכת שנים, החל משנת 1980 (דהיינו: היכרות בת ארבעים שנה!); שירות המבחן סקר את קורותיה של חסון, בת 56 היום, אם לשתי בנות (30, 23) וסבתא לנכדה בת 7 המתגוררת עימה, בימים כתיקונם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

על פי התסקיר, חסון סבלה מגיל צעיר מפגיעות עמוקות וממושכות, ובגיל 8 חוותה טראומה קשה, להבנתי - בנושא שהשתיקה יפה לו, אך למרבה הצער היא לא זכתה, כבר כילדה קטנה, להגנה הטבעית והמתחייבת מצד הוריה, ומן התסקיר עולה כי אף ההפך הוא הנכון. השירות מתאר, כי הוריה של חסון התנכרו לה ממש, לא ראו או התחשבו בצרכיה, ואמה אף נהגה בה אלימות פיזית ונפשית, כאחד; אביה היה מכור להימורים.

לא פלא איפוא, כי שירות המבחן המשיך וכתב כי קשייה של חסון באו לידי ביטוי כבר בגיל ההתבגרות, אז החלה להשתמש בסמים, בתחילה מסוג חשיש ובהמשך מסוג הירואין וכדורי מרשם. בגיל המתאים גויסה חסון לצבא, אולם שוחררה לאחר שנה על רקע קשיי הסתגלות.

שירות המבחן ציין כי לאורך שנות חייה, העמיקה התמכרותה של חסון לסמים, ולצורך מימון עסקה, בין היתר, בעבירות פליליות, בעיקר עבירות רכוש. כמו נשים רבות וחלשות המכורות לסם, נאלצה חסון, בצעירותה, למכור את כבודה, על מנת להשיג ולממן את התמכרותה.

חסון נישאה פעמיים, וכל אחד מבני זוגה – מכורים אף הם לסם – נהגו בה באלימות פיזית.

11. שירות המבחן התרשם כי ביחס להתמכרותה של חסון לסמים, היא עברה "תהליך רגשי עמוק ומשמעותי" לאורך השנים, באמצעות שילובה במסגרות גמילה, טיפולים פרטניים וקבוצתיים, ואף סיימה בהצלחה מסגרות כוללניות לגמילה מסמים. עם זאת, לא עלה בידי חסון להפסיק באופן מוחלט את השימוש בסמים, אלא לפרקי זמן קצובים.

12. שירות המבחן ציין כי חסון אובחנה לכאורה כסובלת מהפרעת גניבה פתולוגית (קלפטומניה) אשר החלה כבר בילדותה והעמיקה בבגרותה; שירות המבחן התרשם כי המדובר ב"דחף אימפולסיבי המביא אותה לגניבת פריטים אשר אין לה בהם כל צורך".

שירות המבחן הסביר כי חסון סובלת מנטייה להרס עצמי ופגיעה עצמית אשר באים לידי ביטוי בדחף לביצוע גניבות באופן כפייתי ואימפולסיבי, שלא מתוך מצוקה כלכלית או צורך במושא הגניבה, אלא "כניסיון להשיב לעצמה צרכים רגשיים בסיסיים שנחסכו ממנה בילדותה".

13. שירות המבחן כתב עוד כי בשנת 2013 הופנתה חסון לקבלת טיפול תרופתי בקלפטומניה, אולם לאחר תקופה פסקה מנטילת התרופה והמשיכה בביצוע עבירות הגניבה.

14. באשר לעבירות נשוא כתב האישום המתוקן, ציין שירות המבחן כי במקרה דנא, בניגוד לעבר (אז השתמשה חסון ב"מנגנון של ניתוק רגשי"), היא ביטאה תחושות של בושה וכאב נוכח מעשיה, והביעה צער על הנזק והמצוקה שנגרמו לקורבנות העבירה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 2273-04-19 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

התסקיר הוסיף כי חסון נטלה אחריות מלאה לביצוע העבירות והביעה רצון לקבל סיוע, ולגייס כוחות ומאמצים על מנת לשמור על יציבות ולהימנע מביצוע גניבות.

15. חסון תיארה בפני שירות המבחן את הרקע לביצוע העבירות; לדבריה, היא היתה טרודה בקשיים רבים, בין היתר, חיפוש אחר מגורים, מחלה כרונית של בתה, טיפול בנכדתה, מצב בריאותי לקוי של הוריה ומצב כלכלי דחוק.

16. שירות המבחן כתב כי מידע שהתקבל מגורמי הטיפול בשירות בתי הסוהר העלה שבמהלך מעצרה הנוכחי שולבה חסון בקבוצות טיפוליות ובטיפול פרטני.

עוד מסרו גורמי הטיפול בשירות בתי הסוהר לשירות המבחן, כי חסון גילתה מעורבות פעילה בטיפול, שיתפה בכנות בעולמה הפנימי מתוך מודעות עמוקה, ותרמה מנסיונה הרב למשתתפות; "כמו כן תואר כי שמחה מהווה דמות משמעותית בין האסירות ומגלה מעורבות, אכפתיות וגורם תמיכה וסיוע לאסירות חדשות ומתקשות. גורמי הטיפול הוסיפו כי שמחה מתגייסת לעזרה עבור אסירות הסובלות מבעיות כספיות ורגשיות קשות חרף הקושי שהן מסבות לה."

17. שירות המבחן התרשם כי בהחלט קיימים גורמי סיכון – כפי שעברה הפלילי של חסון מלמד – כי תשוב לסורה.

אולם, מאידך גיסא, התרשם השירות כי הנה, במהלך מעצרה הנוכחי, כשהיא כבר בת 56, הביעה חסון עייפות מאורח חייה; זאת, יחד עם מצבה הפיזי המתדרדר והקושי שהיא חווה לאורך מעצרה "עשויים להוות גורמים מרתיעים עבורה אשר ימנעו ממנה לחזור למרחב המוכר לה, בין כתלי הכלא. כמו כן ההליך הטיפולי אותו עוברת במהלך מעצרה הנוכחי... ושיתוף הפעולה שלה עמו עשויים לסייע לה להתחיל דרך של שיקום ואולי אף לסייע לה לערוך תפנית בחייה."

18. בהמשך לאמור לעיל, ראוי להתעכב על נושא נוסף. הצדדים לא הרחיבו בדבר מצבה הרפואי של חסון, גם לא לשאלה ישירה של בית המשפט נוכח האמור בתסקיר, ולא ברור די הצורך מצבה.

עם זאת, אביא להלן את הדברים כפי שנרשמו בתסקיר: "... במהלך מאסרה האחרון (2017 – ש.ב.) עלו חשדות לגידול סרטני בגופה ונערכו לה בדיקות מקיפות. תחילה סירבה להמשיך בתהליך האיבחון והטיפול אך כיום משתפת פעולה באופן חלקי ומדבריה עולה כי מצבה הפיזי מתדרדר."

יש לומר, כי מוזרה בעיני שתיקתה של ההגנה ושל חסון עצמה בקשר למחלתה; הרי ברי כי זו עשויה להוות גורם לקולא. אולם, נסיון החיים, גם זה השיפוטי, מלמד שלא תמיד ניתן לצלול

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

לאומד דעתו של אדם, ויש שאנשים המבקשים "לברוח מבשורה" (רמז לכך ניתן אולי לראות בכך שחסון סירבה בכלל להמשיך בבדיקות, בתחילה, ובהמשך – שיתפה פעולה רק באופן חלקי).

בין כך ובין כך, גם אם אבחר שלא להסתמך על דבריה של חסון עצמה, מחשש למניפולציה, הרי שהתסקיר ממשיך ומספר כך: **"ממידע שקיבלנו בעניינה מגורמי שב"ס עלה כי שמחה מצויה בתהליך של בדיקות רפואיות וככל הנראה סובלת מגידול סרטני בשלב מתקדם, אולם נדרשים ביוררים נוספים וטרם ניתנה לה אבחנה"**.

גם נתון זה, איפוא, גם אם אינו קונקלוסיבי, יובא בחשבון במסגרת גזר הדין.

ראיות לעונש

19. התביעה הגישה לתיק בית המשפט תמונות ממצלמות אבטחה שתיעדו חלק מביצוע העבירות נשוא כתב האישום המתוקן:

- תע/1 – תמונות מתוך הקלטת מצלמת אבטחה מסניף "שופרסל דיל ראשון לציון" מיום 19.3.2019 ודוח צפייה מאת השוטר דודי שי; בין היתר נכתב כך: "... אני מבחין כי שמחה מתקדמת ונעמדת מאחורי עגלה אשר עליה מוצבים ארגזים והיא נעמדת בצמוד אליו דבר שאינו מאפשר לראות אותה... אני מבחין ביד אשר מושטת לעבר התיק של המתלוננת המונח בעגלה... אני מבחין כי שמחה נוטלת את התיק לידה וממהרת לעזוב את המקום במהירות חופזה. אני מבחין בצילום בעגלה ללא תיק."
- תע/2 – תמונות מתוך הקלטת מצלמת אבטחה מסניף "שופרסל מרום נוה" מיום 23.11.2018 ודוח צפייה מאת השוטר אביחי יונתני; בין היתר נכתב כך: "החשודה עם פאה בצבע חום על ראשה ומשקפים... ניתן לראות כי לחשודה יש תיק שחור גדול איתו היא מסתובבת... בזמן שהמתלוננת רוכנת לעבר מדף הירקות החשודה ניגשת לעגלה שלה תוך שהיא מסתכלת לעברה... החשודה מוציאה את התיק של המתלוננת מתוך עגלת הקניות... החשודה מכניסה את התיק הסגול שגנבה לתוך התיק השחור שהביאה איתה."
- תע/3 – תמונות מתוך הקלטת מצלמת אבטחה מסניף "סופרמרקט ארנה" מיום 5.2.2019, ודוח צפייה מאת השוטרת דנה גיטלמן; בין היתר נכתב כך: "... החשודה גונבת את התיק שהיה מונח בתוך עגלת הסופר... החשודה מתרחקת מהמקום כשהשקית הלבנה והתיק של המתלוננת על ידה השמאלית. החשודה יוצאת מהסופר כשתיק המתלוננת בידיה השמאלית ומתחילה לרוץ מהמקום."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

20. ההגנה הגישה את המסמכים הבאים :

■ נע/1 – אסופת מסמכים רפואיים בעניינה של חסון :

א. סיכום מידע רפואי מיום 31.12.2019 מאת "מערכת טיפול ובריאות" של שירות בתי הסוהר.

ב. סיכום ביקור במרכז הרפואי שמיר מיום 7.7.2019, חתום על ידי ד"ר יעקב מינץ.

ג. טופס בדיקה ראשונית/ מיון מורחב מאת המרכז הירושלמי לבריאות הנפש חתום על ידי ד"ר א. דנילוביץ, מנהל התחנה לבריאות הנפש, מיום 23.3.2014.

בין היתר, כתב ד"ר דנילוביץ בשורת "אבחנה מרכזית": "kleptomania" לצד הפנייה לסעיף F63.2 ב"ICD10"². ד"ר דנילוביץ הוסיף כי "יש מקום לברר האם קיימת הפרעה בשליטת הדחפים או התנהגות עבריינית לשמה...".

■ נע/2 – סיכום מידע רפואי של בתה של חסון מיום 27.2.2020 מאת קופת חולים כללית, חתום על ידי ד"ר טל גיזונטרמן; מסיכום המידע עלה, בין היתר, כי הבת סובלת ממחלת פיברומיאלגיה בדרגה קשה מאוד, ולעיתים איננה מצליחה לקום ממיטתה בשל כאביה העזים. ד"ר גיזונטרמן כתב, בין היתר, כך: "... המטופלת מציינת שאמה הייתה עוזרת לה מאוד בהתמודדות עם המחלה ועזרה בגידול בתה (נכדתה של חסון – ש.ב.), כעת היא עושה זאת בגפה. אודה על התחשבותכם במצבה של המטופלת".

טיעוני הצדדים לעונש

21. התובע בטיעוניו לעונש טען כי יש לראות במעשיה של חסון מספר אירועים נפרדים, וביקש מבית המשפט לקבוע מתחמי ענישה נפרדים לכל אישום ואישום, כך: לאישום הראשון מתחם העונש ההולם נע בין 6 ועד 12 חודשי מאסר בפועל; ביחס לאישומים השלישי, הרביעי והחמישי, טען התובע כי מתחם העונש ההולם נע בין 4 ועד 8 חודשי מאסר בפועל; ביחס לאישום התשיעי והעשירי טען התובע כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 ועד 14 חודשי מאסר בפועל; באשר לאישומים 11 ו-13 טען התובע כי מתחמי הענישה נעים בין 10-4 חודשי מאסר בפועל ו-10 ועד 20 חודשים, בהתאמה.

² International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems 10th Revision

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

המאשימה ביקשה מבית המשפט להשית על חסון עונש "שלא יפחת" מ-45 חודשי מאסר בפועל, ובנוסף להורות לה לשלם פיצוי כספי למתלוננים.

22. התובע עמד על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיה של חסון, הדגיש בעיקר את הפגיעה בערך "והדרת פני זקן" נוכח גילן המבוגר של המתלוננות, לשיטתו.

התובע טען כי מידת הפגיעה בערכים החברתיים במקרה דנא היא "ברף הגבוה ביותר", והדגיש כי לשיטתו חסון בחרה באופן מכוון ומתוך תכנון מוקדם "קורבנות קשישים" (ראו פירוט בענין פלוגתא זו בהמשך); התביעה הטעימה עוד, כי העבירות בוצעו "בתכנון מוקדם, בצוותא חדא, בתחכום תוך הפקת לקחים".

עו"ד זוסמן עמד עוד על הנזק שנגרם כתוצאה ממעשיה של חסון וטען כי מעבר לנזק הכלכלי שנגרם למתלוננות, העבירות שביצעה גרמו להן נזק נפשי שהוא חמור אף יותר, לשיטת התביעה, מהנזק הממוני.

לשיטת התובע, המוטיבציה שהביאה את חסון לביצוע העבירות היתה בצע כסף, ותו לא, ואין המדובר בהפרעה נפשית או בקלפטומניה, כפי התרשמות שירות המבחן.

המדינה הצביעה על עברה הפלילי המכביד של חסון, הכולל גם עבירות רכוש רבות (ביניהן עבירות דומות לגניבות המתוארות בכתב האישום דהיום), וטענה כי "אנחנו סבורים שהגיע הזמן פחות להאמין למניפולציות של הנאשמת הזו ולהשית עליה עונש מאסר משמעותי ... אנחנו סבורים שבענישה ממושכת מאחורי סורג ובריח יש בעצם מינוף לשיקום שלה, לשיקום האמיתי שלה... זו תהיה הפעם הראשונה ששמחה מקבלת כגמולה, שהמניפולציות שלה, האינטליגנציה שלה לא תפיל את בית המשפט."

המאשימה הגישה פסיקה לתמיכה בעתירתה העונשית, והתובע סיכם בכך שביקש את בית המשפט להשית על חסון "עונש כזה שיבהיר לה שהעושה הזה של הקשישים יש לו סוף".

23. ההגנה, מנגד, טענה כי מעשיה של חסון מהווים אירוע אחד, ועל כן ביקשה מבית המשפט לקבוע מתחם ענישה אחד לכל האישומים נשוא כתב האישום.

הסניגורית המלומדת טענה, כי מתחמי הענישה שנתבקשו על ידי התובע אינם מתאימים לעבירות בהן הורשעה הנאשמת; ביחס לאישומים השלישי, הרביעי והחמישי, טענה הסניגורית כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ועד מספר חודשי מאסר; אשר לאישומים התשיעי והעשירי, טענה הסניגורית כי תחתית מתחם העונש ההולם היא מאסר על תנאי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

24. ביחס לנסיבות ביצוע העבירה, טענה עוה"ד סורין, מטעם הסנגוריה הציבורית, כי חסון לא בחרה את קורבנותיה על פי גילן המבוגר, אלא באופן אקראי; לדבריה: "כל הטיועון של חברי שהעבירות של שמחה מכוונות ספציפית כלפי קשישים זה טיועון שהוא בתור הנחה, הנחה שמעולם לא הוכחה, לא על ידי כתב האישום הזה ולא בשום צורה אחרת ולכן אנחנו עמדנו והתעקשנו שהחלק הכללי יימחק ואנחנו לא מודים בו. יכול להיות שבית המשפט יגיד שמסקנות התביעה הן כתוצאה מאותם אישומים בהם הודנו (ברצון רב)...".

עוד ציינה הסנגורית כי חלקו של "האחר" אינו מוסיף "תחכום" למעשיה של חסון, שכן ביטוי היה הסעתה של חסון למקום ביצוע העבירה, ולא מעבר לכך.

על פי הסנגוריה, הרי שיש לתת משקל להימשכות ההליכים בתיק (דחיית הטיועונים לעונש מספר פעמים), שנמשכו זמן רב שלא באשמת ההגנה; לדברי באת כוחה של חסון - "לנאשמת שסובלת מחרדות זה לאדם בריא בנפשו עינוי. באמת עינוי בשבילה. אני לא יודעת אם (איך) היא שרדה את זה. אנחנו חודש מכתב האישום המתוקן. זה כל יום לקום ולא לדעת מה מחכה לך. זה סיוט ויותר גרוע מכל עונש. בית המשפט אמר את דברו (בנושא זה) כאשר היו (רק) 3 דחיות. ואנחנו מאוד רחוק משם...".

הסנגורית הפנתה את בית המשפט אל תסקיר שירות המבחן בעניינה של חסון, והתמקדה במסקנת שירות המבחן לפיה מצבה הנפשי של חסון הוא שהביאה לביצוע עבירות; היא הפנתה לכך שקיים חשד לפיו חסון סובלת מקלפטומניה, וזאת על פי מסמך רפואי משנת 2014.

ההגנה עמדה בנוסף על כך שחסון אינה בקו הבריאות הפיזית, ורחוק מכך.

הסנגורית ביקשה מבית המשפט להתחשב בפגיעה במשפחתה של חסון, במיוחד בנכדתה אשר מתגוררת עמה ותלויה בה, נוכח מצבה הבריאותי של בתה (אם נכדתה).

ההגנה סיימה טיעוניה בכך שהיום, בניגוד לעבר, חסון ביטאה בוושה, כאב וחרטה אמיתית בגין מעשיה. הסנגורית טענה בנוסף, כי במסגרת המעצר הנוכחי שולבה חסון בהליך טיפולי ויש ליתן גם לכך משקל לקולא, כמו גם לעובדה כי מעצרה - בימים אלה - הוא קשה במיוחד.

הסנגורית סיכמה טיעוניה כך: "...אני מבקשת מביהמ"ש לדחות את עתירת התביעה, להתחשב בהשלכות של המאסר על הנאשמת, מצבה הפיזי והנפשי, להתחשב בהשלכות של המאסר בבני משפחתה לרבות הבת והנכדה, להתחשב בטלטלות שעברה במהלך המשפט, בתקופה ארוכה שהיא במעצר ולהסתפק בתקופה הלא פשוטה שהיא עוברת, והמשרב העולמי שעובר ולא פוסח גם על העצורים והאסירים ולהסתפק בימי המעצר שהם ארוכים ורבים...".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

אף ההגנה הגישה פסיקה על מנת לתמוך בעתירתה העונשית, והתמקדה גם באבחון עפ"י (ת"א) 6780-01-18 **רחל שלי מנשה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 24.5.2018) (להלן: עניין מנשה) למקרה דנא.

25. חסון, במילתה האחרונה, אמרה לבית המשפט כך:

"אני רוצה לדבר... מגיל 8 נגמרו לי החיים, בעלי הראשון היה מכה אותי בצורה אכזרית ביותר. מה שאני רוצה להגיד שהעבירות שאני עשיתי, אני לא בחרתי את האנשים, ואי אפשר להשוות את שלי (רחל שלי מנשה) אלי. דיברנו על הדברים האלה, זה הפחיד אותי מאוד לגבי הגזר דין שהיא קיבלה. בבית ההורים שלי מאוד מבוגרים, יש לי אבא שהולך לסיים את החיים שלו כל יום, הילדה שלי בקושי מתפקדת, הנכדה שלי זקוקה לי. אני מוכנה לקבל כל תנאי שלא יהיה, אני לא חוזרת לבית סוהר יותר. התעייפתי. אין לי כוח לדברים האלה יותר. אני רק מבקשת להתחשב במצב שלי."

מתחם העונש ההולם

העבירות שביצעה הנאשמת מהוות אירוע אחד

26. בהתאם ל"מבחן הקשר ההדוק" שנקבע במסגרת ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 29.10.2014), הרי שקשר הדוק בין עבירות המהוות "אירוע אחד" יימצא כאשר תהיה ביניהן סמיכות זמנים או כאשר הן תהיינה חלק מאותה תוכנית עבריינית, אף כאשר הן בוצעו לאורך תקופת זמן שאינה קצרה.

ראו בעניין זה את קביעת כב' השופטת ברק-ארז בהלכת ג'אבר לפיה:

"... ניתן לטול דוגמא נוספת: אדם מחליט לאיים באלימות על מספר אישי ציבור שלעמדותיהם הוא מתנגד באופן אידיאולוגי, ובמסגרת כך שולח אליהם במשך מספר חודשים מכתבים מאיימים, עד אשר הוא נתפס. במקרה זה, נפלו קורבן למעשים מספר אישי ציבור, והם אף בוצעו בהפרשי זמן זה מזה, כך שניתן לראות בפגיעה בכל אחד מהם "מעשה" נפרד – בין לפי המבחן הצורני-עובדתי ובין לפי המבחן שעניינו הערך החברתי המוגן (אשר מתייחס להגנה על כל אדם ואדם). עם זאת, הפגיעה בכלל הקורבנות נובעת מתוכנית עבריינית אחת, ויש בין העבירות השונות קשר הדוק. לכן, אני סבורה כי נכון יהיה לנתחן כ"אירוע" אחד שבצידו ייקבע מתחם ענישה אחד." (ההדגשה לא במקור - ש.ב.).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

27. במקרה דנא, המעשים שבוצעו על ידי חסון היו חלק מתוכנית עבריינית אחת, בשיטה זהה, והגם שהם נמשכו לאורך זמן וכלפי מתלוננות שונות, קיים ביניהם קשר הדוק ועל כן יש לקבוע מתחם ענישה אחד כולל.

28. רק מעבר לצורך יובהר עוד, כי המסקנה דלעיל מתחייבת אף מפסק דינו המנחה של בית המשפט המחוזי בפרשת מנשה.

פרשת מנשה נסובה אודות אשה שהתחזתה לעובדת של הביטוח הלאומי, היא תרה אחר קשישים הזקוקים לסיוע, ובעזרת חלוק לבן של אחות שעטתה על עצמה, פרצה בתחבולה לדירותיהן; ואז, עוד הם טורחים להכין לה קפה, או לבצע משימות שחילקה להן (כדי "לעמוד" על יכולותיהם ו"צרכיהם"), גנבה מדירותיהם כסף וכרטיסי אשראי. פרשת מנשה הקיפה שמונה אישומים שונים, לגבי קורבנות שונים, ובמועדים שונים, לאורך כארבעה חודשים.

בית המשפט המחוזי הנכבד קבע, אגב קבלת ערעורה של מנשה על קביעות בית המשפט קמא וגזר דינו, גם בנקודה זו, כי יש לקבוע מתחם ענישה אחד לכל מעשיה הנלווים של המערערת, הגם שדובר בפריצות שונות, וקורבנות שונים (ראו שם, בפסקה 6 לפסק הדין בערעור). גם מטעם זה, כערכאה המונחת על ידי בית המשפט המחוזי, מן הראוי איפוא לקבוע "אירוע" אחד גם כאן, ובהתאמה - מתחם עונשי אחד.

הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם

29. הערך חברתי שנפגע כתוצאה ממעשיה של חסון מדבר על ההגנה על הקניין ועל רכוש הפרט, ואף בשמירה על קיומו של סדר חברתי תקין (ראו דנ"פ 2334/09 פרי נ' מדינת ישראל [ניתן ביום 23.5.2011]) בפסקה 47 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקציה). כמו כן פגעה חסון בזכותם של הנפגעים לפרטיות ולשלווה נפש.

בחלק מן המקרים, פגעה חסון באוכלוסיה מבוגרת, ובכך פגעה בערך המוגן שעניינו הצורך המיוחד לשמור על רכושם ובטחונם האישי של אזרחים (וליתר דיוק – אזרחיות) אלה (ראו בעניין זה, למשל, את רע"פ 5066/09 אוהיון נ' מדינת ישראל [ניתן ביום 22.4.2010], ואת ע"פ 5931/11 עבדולייב נ' מדינת ישראל [ניתן ביום 22.10.2013]).

30. מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנא היא בינונית, לכל הפחות.

מעשיה של חסון לוו בתכנון מוקדם, נעשו בתחכום מסוים, ובשיטתיות, תוך שהיא פוקדת מרכזי קניות שונים, מרוחקים מביתה, אגב הסוואת זהותה, מפני המצלמות הנטועות בכל פינה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

בנוסף, סכומי הכסף נשוא ההונאות שביצעה הנאשמת אינם נמוכים; חסון משכה כספים באמצעות כרטיסי חיוב גנובים בסך של 44,000 ₪.

חסון אף גנבה פריטים יקרי ערך, ולא דווקא מבחינה כספית, שנמצאו בתוך התיקים הגנובים, כגון מכשירי טלפון ניידים (הכוונה היא לתוכנם, תוכן המהווה בעידן זה חלק בלתי נפרד מיישותו של בעל המכשיר), ועוד.

מדיניות הענישה הנהוגה

31. מן הסתם קשה למצוא מקרה מדויק שיתאים ככפפה ליד, במקרה כגון דא. להלן, בכל זאת, מספר מקרים שניתן ללמוד מהם לענייננו, אם בהיקש ואם בכלל. שני פסקי הדין הראשונים עוסקים, למרבה הצער, באותה הנאשמת ממש, הלוא היא שמחה חסון.

32. בת"פ (ת"א) 50057-12-12 **מדינת ישראל נ' חסון** (ניתן ביום 16.5.2013) הורשעה הנאשמת חסון בחמישה אירועים שגם במסגרתם גנבה תיקים מאזרחים שונים.

על פי האמור בגזר הדין, גנבה חסון תיק מאשה שישבה בבית קפה, ועוד שני תיקים מנשים שערכו קניות במרכול סמוך. בהמשך לכך, במועד אחר, גנבה הנאשמת שני תיקים מנשים שישבו במסעדה נוספת, אולם נתפסה לאחר מרדף קצר, והתיקים הושבו לבעליהן.

בית המשפט קבע כי בכל אחד מאירועים השונים, צריך לעמוד מתחם העונש ההולם על רף תחתון של מאסר מותנה קצר, ורף עליון של 4 חודשי מאסר.

בית המשפט השית על הנאשמת ארבעה חודשי מאסר לריצוי בפועל, ורכיבי ענישה נוספים. בית המשפט נימק את גזר דינו, בין היתר, כך: "המקרה שבפניי מדגים את המורכבות בגזירת הדין, בהיותו משקף מעשים המבוצעים על ידי עבריינית רצידיביסטית, נעדרת אופק שיקומי ברור, אך גם כזו אשר לוקה בהפרעה התורמת להתדרדרותה ולביצוע העבירות, בעלת נתונים אישיים מורכבים וקשים, הנמנית על שוליה החלשים של החברה. ברי כי תמהיל מורכב זה, מצדיק מתן משקל לא מבוטל גם למידת הרחמים בעת גזירת הדין, וכך אנהג."

33. במסגרת ת"פ (ת"א) 42253-01-17 **מדינת ישראל נ' חסון** (ניתן ביום 28.12.2017) הורשעה הנאשמת במסגרת הסדר טיעון שהקיף שלושה כתבי אישום.

על פי העובדות בהן הורשעה חסון, בין היתר, היא גנבה תיק מאשה שישבה במסעדה, ונטלה אותו עימה לרכבה. המתלונן, בן זוגה של בעלת התיק, הגיע אל רכבה של חסון, וכאשר הושיט

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 2273-04-19 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

את ידו על מנת להשיב אליו את רכושו, לחצה הנאשמת על דוושת הגז, ברחה מהמקום וגרמה לפגיעה בידו.

עוד הורשעה הנאשמת בכך שהיא גנבה תיק מאשה שישבה בבית קפה; התיק הגנוב הכיל כסף מזומן (600 ₪), כרטיס חיוב ומכשיר טלפון נייד; לאחר ביצוע הגניבה ביצעה חסון משיכות כספים באמצעות כרטיס החיוב הגנוב בסך של 2,500 ₪, וניסתה למשוך 2,500 ₪ נוספים.

הנאשמת הורשעה בנוסף בכך שגנבה תיק מאשה שישבה במסעדה; התיק הגנוב הכיל רישיון נהיגה, כרטיס חיוב, מפתחות וטלפון נייד (אייפון).

חסון הודתה בכתב אישום נוסף, לפיו בעת שהיתה אמורה לשהות בתנאים מגבילים לפי החלטת בית המשפט, היא הפרה אותם בכך שגנבה תיק מאשה שישבה בבית קפה, ולאחר מכן משכה כספים באמצעות כרטיס החיוב שהיה בתיק הגנוב, בסך 4000 ₪. בנוסף, ניסתה חסון למשוך 5,000 ₪ נוספים, ללא הצלחה.

על פי המפורט בכתב אישום נוסף שצורף להליך שם, גנבה חסון תיק מאשה שישבה בבית קפה.

הצדדים הציגו הסדר טיעון שכלל הסכמה עונשית; בית המשפט השית על חסון, בהתאם להסדר הטיעון, עונש של 18 חודשי מאסר בפועל, והפעיל מאסר מותנה שעמד לחובתה של הנאשמת, כך שבסך הכל היה עליה לרצות 20 חודשי מאסר בפועל. עוד קבע בית המשפט, כי על חסון לפצות את המתלוננים בסך של 7,500 ₪, והטיל עליה מאסר מותנה למשך 3 חודשים (מאסר מותנה זה חל בתיק דנא).

34. ביחס למדיניות הענישה הנהוגה, ניתן ללמוד גם מת"פ (חי') 47461-01-19 **מדינת ישראל נ' אלהאג'** (ניתן ביום 2.10.2019) שם הורשע הנאשם על פי הודאתו בשבעה אישומים של גניבה, ועוד שני אישומים של סיוע לגניבה.

על פי העובדות שם, הנאשם ונאשמת נוספת, גנבו כספים ורכוש מבעלי מוניות בדפוס פעולה שחזר על עצמו; השניים נהגו להיכנס למונית, הנאשם היה מבקש את עזרת נהג המונית, בהכנסת עגלת תינוק לתא המטען, ובו בזמן, הנאשמת היתה מחזיקה בתינוקת, ונכנסת למושב האחורי של המונית על מנת לבצע גניבה. הנאשמת גנבה כך, בין היתר, כסף מזומן וארנקים.

בית המשפט קבע כי באשר לעבירות הגניבה בלבד (ללא עבירות הסיוע לגניבה), מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

בסופו של יום השית בית המשפט על הנאשם עונש של 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל יחד רכיבי ענישה נוספים. בית המשפט קבע כי - "המדובר בנאשם אשר באופן שיטתי ועקבי, ביצע שורה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

של עבירות רכוש, פעם אחר פעם על ציר זמנים סמוך, כשהוא עושה כן, באופן מתוחכם, תוך תכנון מוקדם, בצוותא חדא עם בת זוגו... לנאשם עבר פלילי מכביד בעבירות רכוש, עוד מהיותו קטין ועד היום... בשלב מסוים חלה אסקלציה בתעוזתו ומעשיו. הוא חבר לאחרים וביצע שוד מזויין".

ערעור שהגיש הנאשם נגד גזר הדין בעניינו (עפ"ג [מחוזי חי'] 16299-11-19 **אלחאג' נ' מדינת ישראל** [ניתן ביום 19.12.2019]) התקבל, ובית המשפט המחוזי הורה, בהסכמת המשיבה, להפחית ארבעה חודשים מעונש המאסר.

בין יתר הנימוקים שהביאו את המשיבה להסכים לקבלת ערעורו של המערער, עמד "האופן בו צפוי להסתיים עניינה של שותפתו לעבירות"; עיון בפרוטוקול הדיון בערעור העלה כי זו הופנתה לבית משפט קהילתי לאחר שנמצאה מתאימה לכך.

35. התביעה הפנתה את בית המשפט למספר פסקי דין, והראשון שבהם הוא רע"פ 5212/13 **שמעון נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 29.8.2013) (להלן: עניין שמעון); בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור מאת המבקשת על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, במסגרתו נדחה ערעורה נגד גזר דינו של בית משפט השלום בעניינה.

על פי העובדות בהן הורשעה המבקשת, בעת שהיא שימשה כמטפלת לקשיש כבן 85, השתמשה בכרטיס חיוב שנמצא בחזקתו לצורך תשלום חובות אישיים בסכומים של 847 ₪, ו- 1,300 ₪.

בית משפט השלום גזר על המבקשת עונש של 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל ועונשים נוספים, לרבות הפעלת מאסר מותנה שעמד לחובתה (בסך הכל היה על המבקשת לרצות 12 חודשי מאסר).

כאמור, בית משפט המחוזי דחה את ערעורה של המבקשת נגד גזר הדין, ובית המשפט העליון דחה את בקשתה ליתן לה רשות לערער בגלגול שלישי.

ברם, הרלוונטיות של עניין שמעון למקרה דנא היא מוגבלת; הרי שם דובר על נאשמת שעבדה כמטפלת של קשיש ממנו גנבה, וקירבה זו, של יחסי אמון בין מטפל-מטופל, ברי שיש בה מימד של חומרה יתרה.

36. התביעה הפנתה את בית המשפט גם אל רע"פ 617/14 **לוי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 4.3.2014), שם דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור מאת המבקש נגד פסק דינו של בית המשפט המחוזי במסגרתו נדחה ערעורו על גזר דינו של בית משפט השלום בעניינו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

על פי העובדות בהן הורשע המבקש, הוא גנב כרטיסי חיוב, ועשה בהם שימוש בעשרות מקרים בסכום כולל של 30,000 ₪. בנוסף, גנב המבקש סך של 1,650 ₪ במזומן.

בית משפט השלום השית על המבקש עונש של 23 חודשי מאסר לריצוי בפועל, ורכיבי ענישה נוספים לרבות הפעלת מאסר על תנאי שעמד לחובתו (בסך הכל היה על המבקש לרצות עונש של 32 חודשי מאסר).

ערעורו של המבקש נגד גזר הדין בעניינו אל בית המשפט המחוזי נדחה, ואף בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור שהוגשה מטעמו.

37. כאמור, גם ההגנה הצטיידה בפסיקה בשלב הטיעון לעונש, והרי עיקרה לפניכם: ת"פ (רמ') 13-09-19929 **מדינת ישראל נ' גולן** (ניתן ביום 15.6.2015): הנאשמת הורשעה ב-43 עבירות של הונאה בכרטיס חיוב, בסך כולל של 13,631 ₪, בכך שהחזיקה בשובר תשלום של כרטיס אשראי שהיה שייך למתלוננת, עליו היה מצוי מספר כרטיס האשראי, אותו מצאה במרכז מסחרי.

בית משפט קבע כי מתחם העונש ההולם בעניינה של הנאשמת נע בין צו שעות לתועלת הציבור ועד 15 חודשי מאסר בפועל. בסופו של יום, השית בית המשפט על הנאשמת שישה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ורכיבי ענישה נוספים (הקנס הכספי שהוטל על נאשמת בסך 3,000 ₪ הופחת בבית המשפט המחוזי, במסגרת ערעור שהגישה הנאשמת, ל - 1,400 ₪).

38. ת"פ (ק"ג) 17-10-56023 **מדינת ישראל נ' משה** (ניתן ביום 2.6.2019): הנאשמת הורשעה בעבירות שנפרשו על פני מספר כתבי אישום; על פי עובדות כתב האישום הראשון, היא השתמשה בפרטי כרטיס חיוב שלא בהסכמת בעליו בסך של כ-406 ₪. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם בקשר לאישום זה נע בין מאסר מותנה ועד 4 חודשי מאסר בפועל.

על פי עובדות כתב האישום השני, גנבה הנאשמת את תיקה של המתלוננת עת פגשה בה בפתח ביתה, וביקשה ממנה כוס מים. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם בקשר לאירוע זה נע בין מאסר מותנה ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

על פי עובדות האישום השלישי, נכנסה הנאשמת לדירת קשישה, והציגה עצמה כעובדת סוציאלית שברצונה לבדוק אפשרות להעניק לה סיוע. הנאשמת ביקשה מן המתלוננת כוס מים, וכאשר היא נגשה למטבח, חיטטה הנאשמת בתיקה של המתלוננת, ונטלה משם כרטיסי קופת חולים, כרטיס בנק, קמע וכרטיס תפילה. מיד לאחר מכן משכה הנאשמת באמצעות כרטיס החיוב הגנוב סך של 2,350 ₪.

ביחס לאישום זה קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ל-6 חודשי מאסר.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 2273-04-19 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

הנאשמת הורשעה גם בעבירה של תגרה.

בסופו של יום, השית בית המשפט על הנאשמת עונש של שישה חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות נוכח נסיבותיה האישיות.

39. שני הצדדים גם יחד הפנו את בית המשפט אל עניין מנשה, במסגרתו קיבל כאמור בית המשפט המחוזי את ערעור המערערת נגד גזר הדין של בית משפט השלום (מותב זה) בעניינה.

על פי העובדות בהן הורשעה המערערת (על פי הודאתה), היא נהגה לעבור בין בניינים ולחפש על תיבות הדואר מדבקה של חברה המספקת שירותי לחצן מצוקה לגיל המבוגר או לאתר מטפלות של האוכלוסייה המבוגרת; המערערת ניגשה אל הדירות שאיתרה בשיטה זו, שם התגוררו קשישים, והציגה עצמה ככזב כעובדת הביטוח הלאומי. לאחר שנכנסה (למעשה, ועל פי כתב האישום – פרצה) לדירות, גנבה מן הדיירים הקשישים כסף מזומן, כרטיסי חיוב ורכוש נוסף.

המערערת הורשעה ב-7 עבירות של התפרצות למקום מגורים כדי לבצע עבירה, ב-7 עבירות של התייצגות ככזב כעובד ציבור, ובעבירת גניבה אחת.

בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם ביחס לכל אירוע נע בין ארבעה עשר חודשי מאסר ועד שלושים חודשי מאסר, והשית על המערערת עונש של 65 חודשי מאסר, לצד רכיבי ענישה נוספים.

40. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעורה של מנשה, וקבע כי מתחם העונש ההולם לכל אירוע נע בין 6 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר; כמתחם ענישה כולל, קבע בית המשפט המחוזי כי זה נע בין 24 ועד 50 חודשי מאסר בפועל.

בסופו של יום, השית בית המשפט המחוזי על המערערת שלוש שנות מאסר, ויתר רכיבי הענישה נותרו בעינם.

41. לא יכולה להיות מחלוקת כי עניינה של מנשה חמור, בהרבה, מהמקרה דנא.

ראשית, מנשה הורשעה בעבירות התפרצות לדירה, להבדיל מעבירות הגניבה והונאה בכרטיס חיוב בהן הורשעה חסון. ברי כי התפרצות לביתו של אדם חמורה הרבה יותר מביצוע גניבה בקניון או מרכול, והונאה בכרטיס חיוב; מובן מאליו גם שהערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירות ההתפרצות אינם דומים לאלה שבהם פגעה חסון, ובמקרים מסוימים אף טומנים בחובם פוטנציאל של סכנה ואלימות, פן שלא מתקיים במקרה דנא.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

שנית, מעשיה של מנשה לוו בתכנון מוקדם במסגרתו איתרה באופן מכוון קשישים, ולא סתם קשישים, אלא כאלה שנוקדו לסיוע ושיוועו לעזרה; הדבר נלמד מכך שחלקם הסתייעו במטפלת (למשל, פיליפינית עליה "התבייטה" מנשה), ומן העובדה שלולא נזקקו ל"עזרה נוספת" מעם הביטוח הלאומי, כפי שהבטיחה להם מנשה בעת שנכנסה לביתם, לא היו פותחים לאותה בת-בליעל את השער.

אכן, גם חסון אינה חפה מהתמקדות בקורבנות מסוימים, נשים, ולא צעירות, כאלה שלא נשקפת מהן סכנה כי יכלו בה את זעמן, אם תיתפס בכף; ברם, אין ה"מסננת" השפלה דרכה בחרה מנשה את קורבנותיה, כהרי פועלה של חסון, בהיבט זה (על כך עוד, בהמשך).

שלישית, מנשה הורשעה בעבירות של התייצגות בכזב כעובד ציבור, באופן שבמסגרת ביצוע ההתפרצויות, התחזתה לעובדת הביטוח הלאומי ואף בחלק מהמקרים הורתה למתלוננים הקשישים לבצע "מטלות" מסוימות כגון אכילה או צחצוח שיניים, בזמן שגנבה מהם; היו אף מקרים בהם מתלוננים "שפכו את ליבם" ואת מר גורלם בפניה של מנשה, היא הבטיחה "לעזור" להם – אך ביצעה את ההיפך הגמור. ברי כי נסיבות מחמירות אלה אינן מתקיימות ביחס לחסון.

ניתנת האמת להיאמר: אין לי ספק, גם כבן למוד נסיון לאמא שהיא באה בימים, כי גניבת תיק יד כרוכה בפגיעה, תסכול, תחושת אין-אונים, ב"טרטורים" ואף בכעס רב, אולם כל אלה – אינם מתקרבים, כהוא זה, למעשיה השפלים של מנשה. גניבת תיקים של נשים לא צעירות (שאינן מהירות צעד או חימה) המבלות בקניון או במרכול, אינה דומה להתפרצות לביתם של קשישים נתמכי הביטוח הלאומי, תוך הבטחה לסייע בידם, אגב "הפעלת" חלק מהם בפעולות בסיסיות כצחצוח שיניים (איזו השפלה!) – רק כדי לנצל הזמן בשביל לחטט ולגנוב את כספם.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

42. כמפורט לעיל, בין הצדדים התגלעה מחלוקת באשר להלך נפשה של חסון טרם ביצוע העבירות: האם שמה לה למטרה לאתר באופן ספציפי אוכלוסייה קשישה על מנת לגנוב ולהונות דווקא אותה, אם לא?

נזכיר, כי הצדדים הסכימו שהלך נפשה השנוי במחלוקת של חסון, טרם ביצוע העבירות, לא יוזכר בעובדות כתב האישום המתוקן, והצדדים יטענו ביחס אליה בעת הטיעון לעונש.

43. התביעה טענה, איפוא, כי חסון אכן תרה אחר אוכלוסייה קשישה טרם ביצוע העבירות; לשיטת התביעה הטעם לכך היה - "בשל הנסיבות הברורות, נוהגת (האוכלוסייה הקשישה –ש.ב.) להחזיק את הקוד הסודי של כרטיס האשראי בצמוד לכרטיס האשראי".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

44. התובע ביקש לעגן את מסקנתו בעניין זה בנוסח כתב האישום המתוקן המפרט את האישומים השונים, שם צוין גילן המבוגר (לשיטתו) של המתלוננות מהן גנבה חסון.

45. ההגנה התנגדה מכל וכל למסקנתו של התובע, וטענה כי לא הוכחה כוונתה של חסון לאתר קשישים דווקא; הסניגורית טענה כי חסון ביצעה את העבירות במרכזי קניות ומרכולים בשעות הבוקר, ומטבע הדברים – אלה מאוכלסים, בשעות אלה, באוכלוסייה מבוגרת.

46. לטעמי, העובדות מדברות בעד עצמן.

עובדה היא, כי הצעירה מבין הנשים – (וכל הקורבנות הן נשים, ענין שמשלעצמו אומר דרשני) – היתה בת 55.

להלן גילאי הנשים, קורבנותיה של חסון: 71, 62, 66, 55, 86, 70, 76, 81. איני סבור כי יש להוסיף לפגיעה בקורבנות גם את הקביעה כי הן, לפחות **כולן**, קשישות (אגב, הצעירה שבין הקורבנות אינה רחוקה בגילה מהשופט עצמו, ברנש צעיר ונמרץ בדרך כלל).

עם זאת, כאמור לעיל, אין לכחד: בין קורבנותיה של חסון לא מצאנו אף וויקינג צעיר, בריא גוף וקל רגליים. מן הסתם, אין המדובר באקראיות. אין לי ספק כי הנאשמת בחרה היטב את קורבנותיה, ולו בכדי למלט עצמה מזירת הפשע, בקלות יחסית, וללא פגע.

עובדה זו משחקת תפקיד לחומרה, אולם במידה מתונה, שכן כאמור, ולו באופן יחסי, הרי שחסון לא ירדה אל שפל המדרגה אליה הגיעה מנשה, גם לא בקירוב.

47. התכנון המוקדם שנלווה לביצוע העבירות: נסיבה זו עלתה באופן מפורש מעובדות כתב האישום. חסון הודתה כי היא נהגה להסוות את פניה טרם ביצוע הגניבות באמצעות פאות שונות או תוך שימוש במשקפיים (אביזרי הסוואה ממש). כמו כן, בחלק מהמקרים נטלה עמה חסון תיק או שקית גדולה על מנת להטמין בתוכם את התיק הגנוב, כך שגם קורבן הנמצא מטרים ספורים ממנה, לא יוכל לאתר את רכושו הנגזל.

48. יתר על כן: אישומים מספר 11-13 העלו כי טרם ביצוע העבירות, יצאה חסון מביתה באזור ירושלים, כשהיא נוהגת ברכבה לכיוון העיר תל אביב, שם אספה את האחר, והם החליפו מקומות ישיבה כך שהנאשמת התיישבה במושב האחורי, והאחר נהג.

לאחר מכן, הסיע האחר את הנאשמת אל מקום ביצוע העבירה (בעיר ראשון לציון), המתין לה ברכבה, ולאחר ביצוע הגניבה, נסעו מהמקום. בהמשך לאמור לעיל, ובאותו היום, הסיע האחר את חסון אל יעדו הבא, גם שם גנבה חסון תיק ושבה אל הרכב. הנאשמת והאחר המשיכו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

בנסיעה ליעד אחר, שם גנבה חסון תיק נוסף; מיד לאחר מכן, הסיע האחר את הנאשמת אל סניף בנק, שם היא ביצעה מספר משיכות של כסף מזומן באמצעות כרטיס חיוב שגנבה קודם לכן.

49. עולה מהאמור, כי מעשיה של חסון לא היו ספונטניים או נעדרי תכנון, אלא שהיא נערכה לביצוע הגניבות, על ידי הצטיידות מבעוד מועד בפאות שונות, אביזרים ונשיאת תיק גדול או שקית במטרה להטמין את השלל הגנוב. תכנון העבירות בא לידי ביטוי גם בכך שבחלק מהמקרים נעזרה חסון באחר, וביצעה עמו את העבירות בצוותא, וברי כי השתתפותו של האחר חייבה תכנון מוקדם, ולו מסוים, והוא מהווה נדבך "תכנוני" המאפשר מילוט מהיר מן הזירה על ידי נהג ייעודי.

50. למען הסר ספק, הרי שאותו אחר לא עימעם את חלקה היחסי, העיקרי, של חסון, בביצוע העבירות. אין חולק כי היא שהגתה את המעשים בהם הודתה, אף החלה בביצוען טרם הצטרף אליה האחר. בנוסף חסון היא שביצעה בפועל את הגניבות וההונאות בכרטיסי החיוב; מכאן, שכאמור, הצטרפותו של האחר לא גרעה מחלקה המרכזי של חסון בביצוע העבירות.

51. הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירות הוא נזק כלכלי, אך לא רק; חסון גנבה פריטים יקרי ערך כגון טלפונים ניידים, וביצעה משיכות בכרטיסי החיוב הגנובים, בסך כולל של 44,000 ₪.

בנוסף, חסון פגעה בפרטיותם של המתלוננים, בתחושת ביטחונם האישי ובשלווה נפשם; פגיעה זו באה לידי ביטוי במיוחד ביחס למתלוננות סוניה אברמוביץ (בת 86 בעת ביצוע העבירות), ושרה רפאל (בת 81 בעת ביצוע העבירות).

52. הצדדים היו חלוקים בטיעוניהם בשאלת הסיבות שהובילו את חסון לביצוע העבירות. התביעה טענה כי הנאשמת ביצעה את העבירות רק מפאת בצע כסף, והצביעה על כך ש"לא בוצעו קניות" בכרטיסי החיוב הגנובים. עוד טענה התביעה, כי מסקנה זו מתחזקת נוכח ריבוי מעשי הגניבות וההונאות, ועברה הפלילי המכביד של הנאשמת.

53. ההגנה חלקה על מסקנת התביעה, וטענה כי לחסון היה קושי לשלוט במעשיה הפליליים.

54. כמפורט בהרחבה לעיל, מתסקיר שירות המבחן עלה כי חסון אובחנה כמי שסובלת מ"הפרעת גניבה פתולוגית", והיא, או למצער - גם היא, ברקע ביצוע העבירות.

שירות המבחן הסביר כי המניע למעשיה הפליליים של חסון היה "דחף כפייתי אימפולסיבי" שהביא אותה לגנוב פריטים שאין לה כל צורך בהם. כאמור, שירות המבחן הסביר כי הגניבות אינן אלא ניסיון של חסון להשיב לעצמה "צרכים רגשיים בסיסיים שנחסכו ממנה בילדותה".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

אף המסמכים הרפואיים שהוגשו על ידי ההגנה (נע/1), מהם עלה **חשד** כי חסון סובלת מקלפטומניה, תומכים במסקנת שירות המבחן.

55. מכאן, שההגנה הוכיחה כי לחסון קושי מסוים בשליטה בדחפיה, אשר הוביל אותה לביצוע העבירות, גם אם לא באופן "בלעדי"; רוצה לומר, אין במסקנה זו כדי לקבוע שלא התווסף לדחף הכפייטי של חסון גם מניע כלכלי, נוכח משיכות הכספים הרבות והיקף הסכומים שנגנבו, אולם בהחלט יש להביא בחשבון, לקולא, את קיומם של דחפיה האימפולסיביים, שהיה בהם, למצער, להוות חלק מהסיבה לביצוע העבירות.

וגם זאת: העובדה כי גניבה היא מתוכננת מראש, תוך שימוש בהסוואה, לא שוללת רקע קלפטומני. כאשר אנו מדברים על קלפטומניה, על פי רוב אנו מדמיינים פלוני שהולך בחנות, ולפתע – ללא יכולת לשלוט בעצמו – הוא "חייב" להעלים איזה בושם או ארנק יוקרתי. דמיון זה מקורו בסרטים ובסיפורים, אך בשום אופן אין בכך כדי לשלול, להבנתי, גניבה שיש מאחוריה תכנון. להבנתי, הדחף הוא **לגנוב**, ולא דווקא לגנוב **לפתע**.

56. ושיקול אחרון חביב, טרם קביעת המתחם העונשי. הראיתי לעיל, כי מעל המשפט כאן ריחפה עננת המשפט של רחל שלי מנשה; אדרבא, אפילו חסון עצמה, במילתה האחרונה, התייחסה למנשה, אותה הכירה אישית בכלא נווה תרצה, והיא סיפרה בגילוי לב כי לבה נפל, כששמעה ממנשה על העונש הטיל עליה בית משפט זה, הגם שקוצץ משמעותית בערעורה.

נכון, אמת הדבר, כי ענישה איננה מתמטיקה, זאת ידענו היטב. הרי לא ניתן להשוות X אל Y וממנו לגזור עונש; הרי באנשים עסקינן, בפעולות שונות, בעבירות אחרות, והדברים ברורים וידועים.

ובכל זאת, לגבי ידי, מן הראוי לומר, ללא כחל ושרק: אם פריצה וגניבה מתוך דירתם של שמונה קשישים (קשישים-קשישים, כן?) נזקקים, תוך התחזות ל"אחות" של ביטוח לאומי, מביאה את בית המשפט המחוזי, במותב תלתא, לקבוע מתחם עונשי של 24 עד 50 חודשי מאסר, הרי שמכך חייב להיגזר מתחם עונשי מתון בהרבה, ביחס לחסון, שחטאה בעיקר בגניבה של תיקי יד³.

57. אשר על כן אני, נוכח כל האמור לעיל, לאחר ששקלתי את הגורמים הצריכים, אני קובע כי מתחם העונש ההולם ביחס לכלל העבירות שביצעה הנאשמת נע בין 13 חודשי מאסר בפועל ועד שלושים חודשים.

³ למותר להזכיר ולציין עוד, לעת קביעת המתחם, כי עבר פלילי, גם אם מכביד, אינו מהווה גורם בעת קביעת מתחם עונשי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

העונש המתאים לנאשמת

58. ביחס לפגיעה של עונש המאסר במשפחתה של חסון, הבאתי בחשבון את העובדה כי היא מטפלת בנכדתה הקטנה בת השבע, שהתגוררה עמה עד מעצרה, וזאת נוכח קשייה הבריאותיים המשמעותיים של בתה. שירות המבחן ציין כי "בתקופות בהן שמחה אינה שווה בין כתלי הכלא, היא משמשת כמטפלת עיקרית לנכדתה תוך גילויי התמסרות והשקעה בולטים."

עוד ראיתי לנגד עיני – כעולה מהתסקיר - את סיועה של חסון להוריה הקשישים, ואת מצבו הרפואי הקשה של אביה, כפי שמסרה לבית המשפט; לא ניתן להתעלם כי חסון מסייעת להוריה, גם היום, חרף העובדה - ולא ניתן לומר זאת אחרת – כי רק או בעיקר בשל תפקודם הנוראי כהורים, הגיעה בתם האומללה לאן שהגיעה, לרבות מקום של קבע על ספסל הנאשמים.

לאור אלה, כאשר אני רואה את שמחה חסון הסבתא, ואת שמחה חסון הבת, ניתן להבין, בנקל, כי יש בה, באשה זו, גם הרבה מן הטוב.

59. אין לכחד, לחסון עבר פלילי מכביד (כמפורט בהמשך) במסגרתו ריצתה עונשי מאסר ממושכים; כך למשל, בשנת 1990 ריצתה עונש של 46 חודשי מאסר, ובשנת 2017 הושתו עליה 20 חודשי מאסר; סך הכל, משנת 1988, ריצתה חסון כ- 55 חודשי מאסר בפועל, ולאורך השנים שבה אל בתי המעצר והכלא באופן תדיר.

שירות המבחן התרשם כי חסון מצאה בבית המעצר "פתרון" הרסני כדי להיחלץ ממצוקתה ומסביבתה התובענית; שירות המבחן הדגיש, כאמור, כי במעצרה הנוכחי ביטאה חסון עייפות מאורח חייה; עוד עלה מתסקיר שירות המבחן בעניין זה, כי מעצרה הנוכחי והממושך של חסון קשה לה במיוחד "באופן שונה ממאסריה החוזרים לאורך חייה".

שירות המבחן נימק מסקנתו, בין היתר, במצבה הרפואי הירוד של חסון, בדגש על החשד לגידול סרטני בשלב מתקדם. למותר לציין, כי אף "בלי" מחלת הסרטן, נראה ממסמכיה הרפואיים כי חסון רחוקה, ממילא, מקו הבריאות.

עוד הוסיף שירות המבחן, כי אוכלוסיית האסירות עמן שווה חסון במעצרה הנוכחי שונה מזו שהיתה רגילה אליה במעצריה ומאסריה הקודמים, ועובדה זו מובילה אותה להתמודדויות שונות.

ההגנה הוסיפה בטיעוניה, כי מעצרה הנוכחי של חסון הוא שונה באופיו ממעצריה הקודמים גם נוכח מגיפת הקורונה, במסגרתה הועברה לאגף שהיא אינה מורגלת אליו, ושם היא מתמודדת עם קשיים משמעותיים הנובעים מכך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

60. ברי איפוא כי מעצרה ומאסרה הנוכחי של חסון גרם (וגורם) לפגיעה במשפחתה, ובמיוחד בנכדתה הקטנה, וגם בחסון עצמה, שנדרשת להתמודד עם קשיים חדשים במעצר, גם נוכח מצבה הבריאותי הלקוי. בנוסף, חסון שוהה במעצר – על תנאיו הקשים – זמן ממושך, כשנה, וגם לכך יש משמעות.

61. עוד הבאתי בחשבון לקולא בתוך מתחם העונש ההולם את העובדה שחסון נטלה אחריות מלאה לביצוע העבירות, ואת מאמציה להשתלב בהליך טיפולי בעת מעצרה הנוכחי.

מתסקיר שירות המבחן עלה כי במשך השנים (החל משנת 1980) טופלה חסון במסגרות שונות מטעמו למשך תקופות ארוכות ו-"עברה תהליך רגשי עמוק ומשמעותי"; אמנם, במשך ארבעים שנות הקשר של חסון עם שירות המבחן היא לא הצליחה להשתקם באופן מלא ומוצלח: היא נגמלה משימוש בסמי רחוב, ושבה להשתמש בהם, נטלה טיפול תרופתי נגד הפרעת הגניבה הכפייתית וחדלה ממנו; חסון גם חדלה מביצוע עבירות למשך תקופה מסוימת, אך לאחר מכן שבה למעשיה הפליליים.

62. שירות המבחן התרשם כי בהליך הנוכחי, חסון "נטלה אחריות מלאה על העבירות שביצעה. הביעה רצון לקבל סיוע, חרף הניסיונות הרבים והנפילות החוזרות שחוותה, ולגייס כוחות ומאמצים על מנת לשמור על יציבות ולהימנע מביצוע גניבות. בשיחה עמה ביטאה צער וכאב על הנזק והמצוקה שנגרמה לקורבנות העבירה."

שירות המבחן הוסיף כי כיום, לאחר ארבעים שנה בהן ביצעה חסון מעשים פליליים, היא ביטאה, לראשונה, בוושה וכאב נוכח מעשיה; שירות המבחן ציין כי בעבר, בניגוד לעת הזו, "נהגה לעשות שימוש במנגנון של ניתוק רגשי שלווה אותה לאורך השנים בעת גניבותיה".

הדברים נשענים לא רק על חסון עצמה, אלא ששירות בתי הסוהר הוא שמסר לשירות המבחן כי במסגרת ההליך הטיפולי בו שולבה חסון במעצרה הנוכחי, היא גילתה מעורבות פעילה בטיפול, שיתפה בכנות מעולמה הפנימי מתוך מודעות עמוקה, ותרמה מניסיונה הרב למשתתפות.

שירות המבחן התרשם כי חסון סיגלה לעצמה יכולת התבוננות עצמית מעמיקה, והיא הצליחה לגבש מודעות לגורמי הסיכון המכשילים אותה.

63. אף חסון עצמה, בפנייתה לבית המשפט, אמרה כי: "אני מוכנה לקבל כל תנאי שלא יהיה, אני לא חוזרת לבית סוהר יותר. התעייפתי. אין לי כוח לדברים האלה יותר. אני רק מבקשת להתחשב במצב שלי."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

64. ראיתי לתת משקל לקולא במיקומה של חסון בגדרי מתחם העונש ההולם למאמציה לחזור למוטב, ללקיחת האחריות המלאה על מעשיה, להבעת החרטה הכנה מצידה, להשתלבותה בטיפול, ולמוטיבציה האמיתית שהפגינה בהליך הטיפולי האחרון, להתחיל, גם אם בשלב מאוחר בחייה, בחיים נורמטיביים.

ידוע ידעתי, גם מבלי לעיין בפרוטוקולים קודמים, כי קרוב לוודאי שדברים דומים נאמרו על ידי חסון גם לקודמיי. ובכל זאת, סבורני שמוטב לפחות להשתדל שלא לאבד תקווה, לא להתבוסס בציניות כלפי אדם העושה מאמץ להשתנות, קל וחומר – שעה שגוף מקצועי כשירות המבחן "מאמת" תחושה זו, בתסקירו.

אין לי אלא לקוות, יחד עם שירות המבחן, כי בחלוף 40 שנות עבריינות, כשמאחוריה הרבה כישלונות ומעט הצלחות, יש תיקון, יש תקווה, לסבתא הזאת. אולי הגיעה העת – אחרי ארבעים שנה במדבר (העברייני) - להפסיק לגנוב מסבתות אחרות.

65. נסיבות חייה הקשות במיוחד של חסון פורטו בהרחבה בתסקיר שירות המבחן. ניתנת האמת להיאמר, כי הקורא את גזר הדין לא יכול שלא להתרשם כי נסיבות אלה מקרינות על גזר הדין, עוד לפני שהגענו לכאן, לתת-הפרק העוסק במישרין בסוגיה זו, בהתאם ל"רשימת האיננוטר" המנויה בתיקון 113 לחוק העונשין.

כלל נקוט הוא בידינו, כי "נסיבות חיים קשות" הוא ענין שולי יחסית לעת גזירת דין, במיוחד כאשר אין המדובר בעבריין ינוקא. הרי ככל שחולפות השנים, פחות ופחות נוגעת ללב ילדותו של העבריין, ומצופה ממנו "להתגבר" ולהפסיק "להאשים" את נסיבות חייו הקשות עת הוא פוגע בזולת.

המקרה של שמחה חסון הוא חריג לכלל זה.

נער הייתי וגם זקנתי קמעה, וקראתי כבר מאות, אם לא יותר, תסקירים. על כף יד אחת ניתן למנות את התסקירים המספרים את סיפורה של שמחה חסון. במילתה האחרונה לבית המשפט עמדה לפני לא רק הסבתא שמחה חסון, אלא גם ילדה קטנה, בת 8, בכתה ב' או ג', בסך הכל, חבולה, פצועה ופגועה כתוצאה ממעשים איומים שבוצעו בה, ובעיניה תחינה להוריה, שיעזרו לה, שייתנו לה מעט חום ובטחון. לשווא. אביה מכור לקלפים, ואמה – רק מוסיפה חטא על פשע, בדחיה ובהתנכרות, לצד אלימות פיזית. קצרה היתה הדרך לבריחה והתמכרות לסמים קשים בגיל 15, וגם המשך חייה לא עברו בסימן שיפור ניכר, כאשר שני בעליה הרביצו לה, שוב ושוב.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

הניתן שלא לחוש חמלה כלפי אשה זו? על פי שירות המבחן, "מאחורי" הסבתא הגנבת הזו, המתוחכמת, עומדת אותה ילדה קטנה, פגועה כל כך, המבקשת לפצות עצמה ולמלא חסכים, שלמרבה הצער באים לידי ביטוי בגניבה מן הזולת.

על כן, באופן יוצא מן הכלל, כאמור, אתן משקל, משקל של ממש, לנסיבות חייה הקשות של חסון⁴, בהינתן שיש קשר עמוק בין לבין מי שהיא היום; על אלה יש להוסיף את מצבה הרפואי הקשה, אם בכלל ואם ביחס למחלת הסרטן הנמצא בשלב מתקדם בגופה, על פי "חשד" רופאי השב"ס. ייתכן, כאמור, כי חסון נמצאת בערוב ימיה, ולא ניתן להתעלם מנתון זה בגזר דיני.

66. גם הימשכות ההליכים בתיק מקלים, ולו קמעה, בעונשה של חסון. שורה של תקלות הביאה לכך שחסון לקחה אחריות על מעשיה, מיד, אולם פעם אחר פעם, ושוב ושוב, נדחה הטיעון לעונש, שלא ב"אשמת" ההגנה, ונגרם לה עינוי דין.

אסביר: ביום 12.1.2020 הובאה הנאשמת אל בית המשפט על ידי שירות בתי הסוהר, מוכנה לשמיעת הטיעונים לעונש בעניינה; דא עקא, ששירות המבחן לא הגיש תסקיר במועד זה, והדיון נדחה.

גם ביום 19.2.2020 נדחה הדיון בעניינה של הנאשמת ברגע האחרון, משום שמפאת טעות מזכירותית (זימון) היא כלל לא הובאה אל בית המשפט.

הסניגורית מסרה בדיון זה: "הנאשמת התקשרה אלי בבוקר, מאוד נרגשת ועצובה מזה שלא לקחו אותה לבית המשפט. אני מזכירה שזו פעם שלישית שהנאשמת נערכת נפשית לטיעונים לעונש בעניינה פעם אחת התסקיר לא הגיע, פעם שנייה היתה דחייה קצרה בנסיבות של הצדדים, והיום לא הובאה...".

67. בית המשפט קבע, בין היתר, כך: "... לא צריך דמיון רב כדי להבין מה עובר על נאשם, שהודה והורשע, ומצפה לגזר דינו (הטיעון לעונש הוא פתוח). אין לי ספק שלילותיה של הנאשמת טרופים, שנתה נודדת, שהרי גם אם היא נאשמת, וגם אם בצעה מעשים עברייניים, היא עדיין בן אדם.

בנסיבות אלו, אשמע בחפץ לב טענה מעם ההגנה, בעת שהטיעונים לעונש ישמעו סוף סוף, ביחס להתנהלות דלעיל, בבוא ההגנה לבקש מבית המשפט כי יקל בעונשה של הנאשמת.

⁴ ושוב, לא ניתן להתעלם מהשוואה לגבי רחל שלי מנשה, שלעניינה הפנו שני הצדדים בטיעונים לעונש; חייה של מנשה היו סוגים במושגים, ממש כך, באופן יחסי, אל מול נסיבות חייה של חסון.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 19-04-2273 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

אין המדובר ב"חנינה" או באיון העונש כמובן, אולם בכל זאת, השתלשלות העניינים יוצאת הדופן דלעיל, השתלשלות שבוודאי גרמה למריטת עצבים יוצאת דופן אצל הנאשמת, אשר ממילא אינה נמצאת בקו הבריאות, ראוי שתובא בחשבון לעת עונש..."

68. גם לאחר מועד זה נדחו הטענות לעונש בעניינה של הנאשמת עוד מספר פעמים: ביום 15.3.2020 הובאה חסון אל בית המשפט כדי לשמוע את הטענות לעונש בעניינה, אולם נוכח הודעת מנהל בתי המשפט בדבר סוגי עניינים שיידונו בבתי המשפט לפי תקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל (סדרי דין במצב חירום מיוחד), התשנ"א-1991, בוטלו כל הדיונים שנקבעו למועד האמור, והנאשמת הוחזרה אל בית המעצר.

גם ביום 22.3.2020 הנאשמת לא הובאה אל בית המשפט על ידי שירות בתי הסוהר (חרף החלטה מפורשת המחריגה את עניינה, בהתאם לתקנות) לדיון שנקבע בעניינה.

69. ביום 29.3.2020 החלו להישמע הטענות לעונש בעניינה של חסון, אולם נוכח פלוגתא מהותית בין הצדדים ביחס לנוסח כתב האישום המתוקן (שלא נסרק), והצדדים חלקו על השאלה איזה מסמך הוגש לבית המשפט, נדחה הדיון להשלמת הטענות לעונש במועד אחר.

70. ברי כי הנאשמת סבלה עינוי דין של ממש מחמת דחיות הדיונים הרבות בעניינה, ויש בכך כדי להשפיע, ולו במעט, על מיקומה במתחם העונשי, גם בבחינת שאלת התנהלות רשויות החוק (כולל בית המשפט) כלפיה.

71. עברה הפלילי של חסון הוא מכביד, וכולל 16 הרשעות קודמות, בעיקר בעבירות רכוש. לא ניתן להתעלם מעובדה זו, ולכך שחסון היא עבריינית רצידיביסטית יש משקל לחומרא, ה"מנתק" אותה מרף הענישה התחתון.

72. בשולי גזר הדין, וטרם חתימה אופרטיבית, ראיתי לנכון להביע הערכתי לשירות המבחן על תסקירו המקיף, לרוב עצוב, אך גם אופטימי. דמיינתי כיצד נשלף, שוב, ה"קרטון של שמחה", וראיתי לנגד עיני את קצינת המבחן מדפדפת ביירות קודש בניירות המצהיבים והמתפוררים, חלקם בוודאי כתובים עוד במכונת כתיבה, וכיצד היא קוראת ב"ספר החיים" של שמחה חסון, לאורך 40 שנות תלאותיה.

מי ייתן ואותו קרטון כבד, עמוס לעייפה, יעמוד על המדף, יצבור אבק, ולא תישמע עוד הקריאה שנשמעה אין ספור פעמים באותו המסדרון, אל הארכיבאי הוותיק – "הבא נא שוב את הקרטון של שמחה".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 2273-04-19 מדינת ישראל נ' חסון(עציר)
ואח'

73. אשר על כן, אני גוזר על שמחה חסון את העונשים הבאים :

א. מאסר בפועל למשך 14 חודשים.

ב. אני מפעיל את המאסר על תנאי שנגזר על הנאשמת בת"פ 42253-01-17 מיום 28.12.17, למשך 3 חודשים, כאשר חודשיים ירצו במצטבר ואילו היתר – בחופף לעונש הנ"ל.

ג. סך הכל איפוא תישא הנאשמת בעונש של מאסר בפועל בן 16 חודשים, בניכוי ימי מעצרה.

ד. מאסר למשך 5 חודשים, והתנאי הוא שבמשך 36 חודשים מיום שחרורה לא תעבור כל עבירה בה הורשעה במסגרת פרשה זו.

ה. פיצוי : מתוך הנחה שסכומים שנמשכו שלא כדין באמצעות כרטיסי האשראי הוחזרו על ידי החברות, ומבלי להקל ראש בכך, אני מורה לנאשמת לפצות את כל אחת מקורבנותיה בסכום של 1,000 ₪, אשר ישולם להן תוך 6 חודשים מיום שחרורה.

כל המוצגים – לשיקול דעת קצין חקירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתן היום, ט"ז אייר תש"פ, 10 מאי 2020, בהעדר הצדדים.

שמאי בקר, שופט